

**Κάποιες προκλήσεις αιφόρου
διαχείρισης απορριμμάτων για τους
Ελληνικούς δήμους και ΦΟΔΣΑ του
σήμερα και του αύριο:**

**Προλαμβάνοντας ένα (ακόμη)
οικονομικό ‘τσουνάμι’**

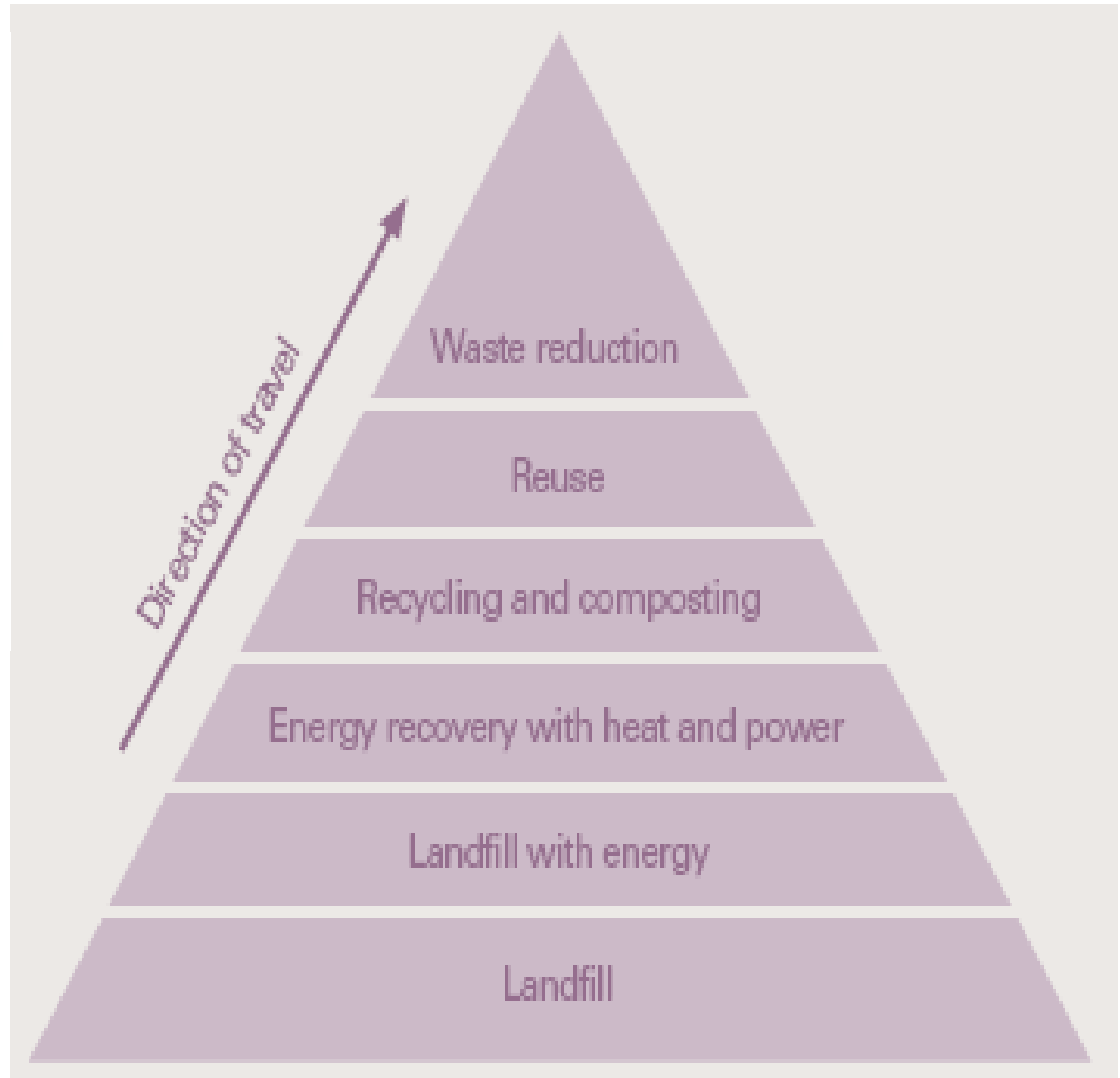

Αβραάμ Καραγιαννίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής ΑΠΘ
Εργαστήριο Μετάδοσης Θερμότητας και Περιβαλλοντικής Μηχανικής
Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών, ΑΠΘ

Η έννοια της αειφορίας στη ΔΑ

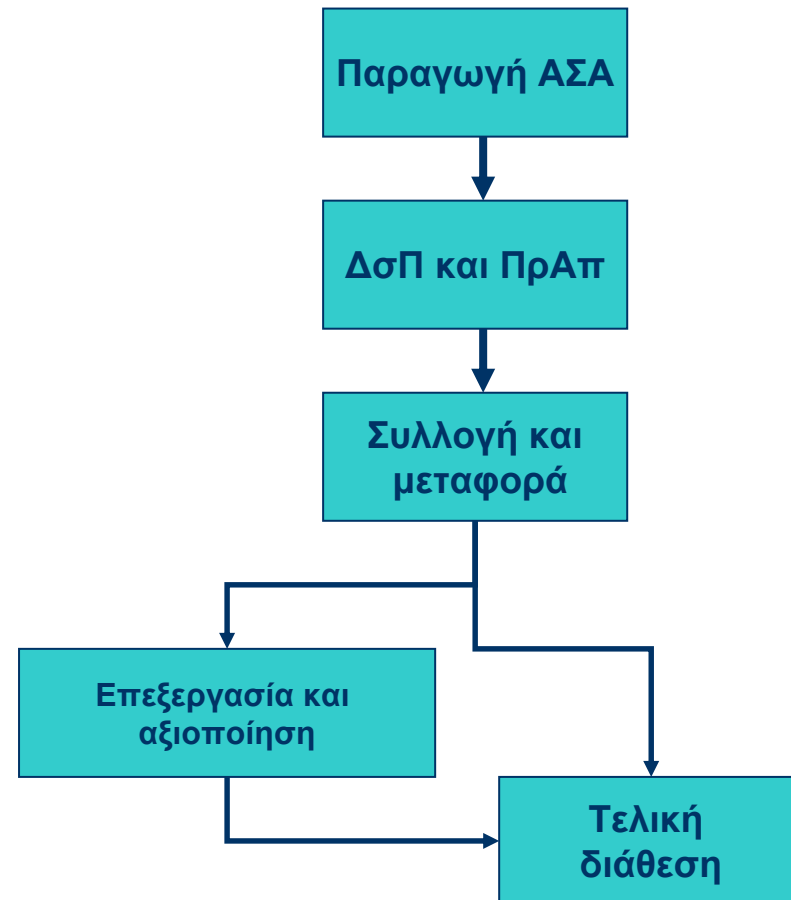

Κύκλος ζωής υλικών
(επάνω) και ιεραρχία
διαχείρισης
αποβλήτων (δεξιά)

Υπηρεσίες Διαχείρισης Απορριμμάτων

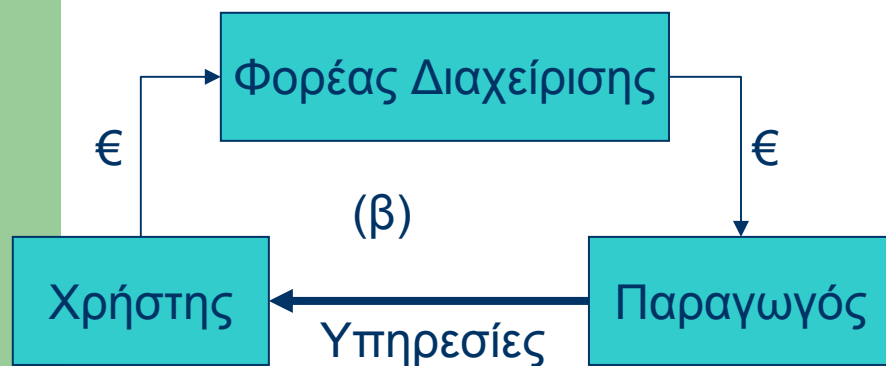
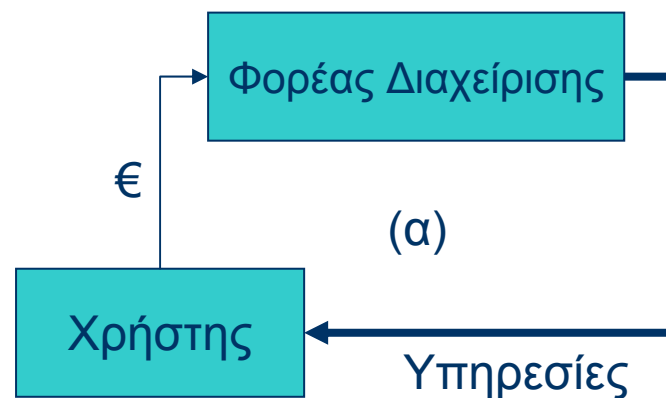
Η αειφορία ενός συστήματος αυξάνεται όσο διευρύνεται ο μελετούμενος κύκλος ζωής των επί μέρους συστημάτων

Υπηρεσίες Διαχείρισης Απορριμμάτων: Μία μεγάλη (και διογκούμενη) 'μπίζνα'

Πιθανές δομές υπηρεσιών

- α) Εσωτερική παραγωγή
- β) Σύμβαση
- γ) Παραχώρηση

Κοστολόγηση υπηρεσιών Διαχείρισης Απορριμμάτων

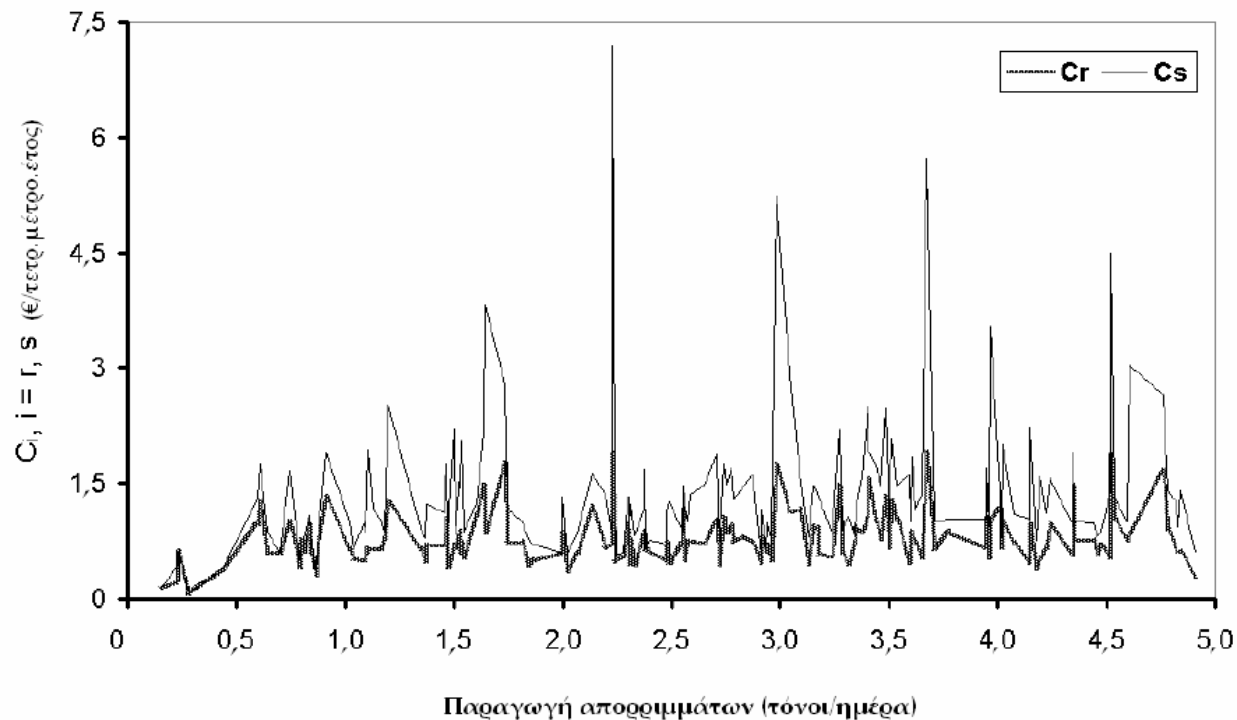
- Το μοντέλο κοστολόγησης που εφαρμόζεται στην Ελλάδα υπολογίζει τις επιβαρύνσεις ανάλογα με την επιφάνεια του ακινήτου που εξυπηρετείται (FLAT RATE).
- Η είσπραξη των επιβαρύνσεων γίνεται μέσω του λογαριασμού της ΔΕΗ.
- Η ΔΕΗ αφού αποσπάσει από τα έσοδα των ανταποδοτικών τελών τη χρέωση για τον ηλεκτροφωτισμό του δήμου επιστρέφει το ποσό που υπολείπεται.

Κοστολόγηση υπηρεσιών Διαχείρισης Απορριμμάτων

- Ο φορολογικός συντελεστής ρυθμίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.
- Το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει και ορίζει ετησίως ένα τέλος ανταποδοτικού χαρακτήρα.
- Ο καθορισμός των ανταποδοτικών τελών λαμβάνει υπόψη του:
  - Το δημοτικό προϋπολογισμό λειτουργίας και παροχής υπηρεσιών.
  - Τις μελλοντικές ανάγκες και βλέψεις του δήμου.
  - **Την εκάστοτε πολιτική βούληση.**

Στατιστική ανάλυση συντελεστών ανταποδοτικών τελών

Μεταβλητότητα των συντελεστών ανταποδοτικών τελών ανάλογα με την ημερήσια παραγωγή απορριμμάτων.

**Δεν παρατηρείται
συσχέτιση τελών-
παραγωγής
αποβλήτων!**

Τέλος πύλης μονάδων διαχείρισης ΑΣΑ

Η έννοια του τέλους πύλης (gate fee) έχει πλέον καθιερωθεί στην φρασεολογία των διαχειριστών ΑΣΑ στην Ελλάδα.

Η έλλειψη (ακόμη) πολυμορφίας εγκαταστάσεων διαχείρισης ΑΣΑ (εκτός των ΧΥΤΑ) περιορίζει (προς το παρόν) το τέλος πύλης σε κόστος τελικής διάθεσης στην Ελλάδα.

Κόστος πύλης μονάδων διαχείρισης ΑΣΑ

Ενδεικτικά (υφιστάμενα ή 'αρχικά') τέλη πύλης για τελική διάθεση:

- 20 €/t (ΧΥΤΑ Κατερίνης)
- 28 €/t (ΧΥΤΑ Μαυροράχης)
- 20 €/t (ΧΥΤΑ Τρικάλων)
- 37 €/t (ΧΥΤΑ Αμαρίου - Κρήτη)
- 34 €/t (ΧΥΤΑ Σητείας)
- 15 €/t (ΧΥΤΑ Βόλου)
- 40 €/t (ΧΥΤΑ Φυλής)
- 36 €/t (ΧΥΤΑ Κοζάνης)

Η επίδραση της ανακύκλωσης στα ανταποδοτικά τέλη

Η ευρωπαϊκή πραγματικότητα

Μονάδα	Χαρακτηριστικά	Μέση τιμή [€]	Εύρος τιμών [€]
MRF	-	30	26-110
Κομποστοποίηση	Ανοιχτού τύπου	31	25-48
	Κλειστού τύπου	60	30-100
Αναερόβια χώνευση	-		45-90
ΧΥΤΑ	-	65	45-95
Καύση	Σύνολο	110	45-190
	(2000-σήμερα)	120	90-190
MBT	-	75	-

Κάποιες επισημάνσεις

- Δεν υπάρχει μέχρι στιγμής στην Ελλάδα εφαρμοζόμενη συσχέτιση μεταξύ παραγόμενων αποβλήτων και τελών.
- Εφαρμογή τιμολόγησης βάσει ζυγολογίων θα εισάγει σημαντικές διαφοροποιήσεις στα ανταποδοτικά τέλη.
- Αναγκαία η αστυνόμευση και ο έλεγχος έναντι παράνομης διάθεσης. Ακόμη περισσότερο η πρόληψη.
- Όσο τα τέλη πύλης για ΧΥΤΑ παραμένουν χαμηλά (10-40 €/t) και χωρίς άλλη παρέμβαση (π.χ. φόρος ταφής, όπως ο πρόσφατα θεσπισμένος των 35 €/t), η εργοστασιακή επεξεργασία (μηχανική, βιολογική, ενεργειακή) συμμίκτων / υπολειμματικών ΑΣΑ δεν είναι προφανώς ανταγωνιστική.

Απαιτήσεις ενός μοντέλου χρέωσης

Ανάκτηση κόστους

Αποφυγή αρνητικών
παραφαινομένων

Πρακτικότητα

Λογική

Δικαιότητα

Καθοδηγητική
λειτουργία

Ανταποδοτικό τέλος

Φιλικότητα
στο χρήστη

Προσαρμογή σε
τοπικές δομές

Κοινωνική
δικαιοσύνη

Αποδοχή

Πρόβλεψη νομικών
αποφάσεων

Αξιοπιστία

Ο περιφερειακός σχεδιασμός ΔΑ στην Κεντρική Μακεδονία – κάποια σχόλια

- Υπέρ-πλήρες πακέτο εκπονημένων μελετών επί σειρά ετών.
- Αδειοδοτικές καθυστερήσεις και αντιδράσεις κατά περίπτωση.
- Έργα επεξεργασίας σύμμικτων / υπολειμματικών ΑΣΑ σε μικρή ή μεγάλη καθυστέρηση υλοποίησης.
- Μέχρι τώρα έμφαση σε ΧΥΤΑ (σε πολλές περιοχές υπερβολικούς σε αριθμό).
- Μικρή ή μέτρια πρόοδος της ανακύκλωσης (με κάποιες φωτεινές εξαιρέσεις) και ελάχιστη ως μηδενική της πρόληψης.

Δήμοι (σχεδόν) μηδενικών αποβλήτων (και στην 'θηλειά' του οικονομικού στραγγαλισμού)

- Στόχος ή ουτοπία.
- Συνύπαρξη με τον εκάστοτε περιφερειακό σχεδιασμό (όχι αυτονόμηση, καθότι αυτή θα οδηγήσει μ.ά. και σε φαινόμενα ανεξέλεγκτης ιδιωτικοποίησης).
- Στρατηγικός, τακτικός και επιχειρησιακός σχεδιασμός συγκροτημένων (και ενίοτε συγχρονισμένων) τοπικών δράσεων.
- Καμία δαιμονοποίηση τεχνολογιών ή πρακτικών.
- Κοινωνική συναίνεση (εφικτή σε τοπικό επίπεδο) και ενεργή ενημέρωση κατοίκων και τοπικών παραγόντων: Ευαισθητοποίηση – (κατ'ελάχιστον) κατανόηση – ενεργοποίηση, ενίοτε προσωποποίηση σχέσεων (π.χ. οικιακή κομποστοποίηση).

Το Pay As You Throw (PAYT) προ των Ελληνικών πυλών Πρώτη εφαρμογή 2009-2011: Δήμος Ελευσίνας (LIFE+)

PAYT

Ατομική
ευθύνη

Ατομική
χρέωση

Μοναδιαία
κοστολόγηση

Αναγνώριση

Μέτρηση

Νομικό πλαίσιο

Αυξημένα διαφαινόμενα κόστη Διαχείρισης Απορριμμάτων (οικονομικό 'τσουνάμι') και εν μέσω οικονομικής κρίσης ..... Η μεγάλη πρόκληση

Ευχαριστώ για την ακρόαση και στην διάθεσή σας

Αβραάμ Καραγιαννίδης, Δρ. Μηχανολόγος Μηχανικός, MSc
Αναπληρωτής Καθηγητής ΑΠΘ, Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών,
<http://aix.meng.auth.gr>,
akarag@auth.gr